

30. 7. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Hloupá lehkost souzení

Nevím jak pro koho, ale pro mne je základním pravidlem, které respektuji před každým veřejným úradkem, zejména, má-li jím být hodnocení někoho nebo něčeho, položit si otázku, zda toho vím dost, abych se takto nahlas vyjadřoval. Můj otec kdysi dávno tuto zásadu lapidárně formuloval do požadavku, abych mluvil, jenom když o věci něco vím, protože jinak jsem za idiota.

Troufám si tvrdit, že podstatná většina těch, kteří na veřejnosti vystupují s nějakou zásadní reakcí na soudní rozhodnutí o téhle zásadě nemá ani tušení nebo ji okázale ignoruje. Z takřka nepřehledné řady případů mne k výše napsanému i k tomu co ještě přijde inspirovali dvě kauzy, které se „urodily“ v nedávné době a z mého pohledu mají jednu zásadní, významnou kvalitu. Totiž vůbec nijak nesouvisí se mnou osobně ani s mojí prací. Míním tím zprošťující rozsudek ve věci Vladimíra Železného a tzv. kuřimskou kauzu, reflektovanou komentářem, který na zdejším blogu přičinil JUDr. Jirsa 18.6.2008 pod názvem „Kauza Kuřim - věc veřejná“. První případ je starý pár dní, komentář Dr. Jirsy něco víc než týden. V prvním šlo o zproštění jako výsledek soudního řízení, ve druhém o názor, podle něhož za určitých okolností média do jednací síně nepatří, byť omezeně. Což byla reakce na poněkud hysterické volání po přímých televizních přenosech soudních jednání. V obou jsou veřejně zjistitelné reakce, tedy reakce v rubrice „komentáře“ stejné a ve druhém případě jsou dokonce poněkud mimo mísu. Nicméně symptomatické. Železný je vinen a panchart je soud, který ho zprostil. V kuřimské kauze už je také jasné kdo je vinen a každý, kdo o tom jen vysloví pochybnost, je ze stejného vrhu, tedy také pěkný panchart. A to používám poměrně mírné výrazy, stačí se na komentáře podívat.

Nejde o těch pár zoufalců co se exhibují na chatech a nebýt nicku, za kterým jsou schováni, ani by necekli. A nejde o tyhle dva případy, kdy se jinak veřejně nikdo moc neozývá. Vášnivci z rubriky čtenářských komentářů jsou připomínkou něčeho mnohem horšího. Obecně existujícího nešvaru, připravenosti a ochoty činit si na základě neúplných nebo vůbec žádných informací definitivní závěry a dokonce se urgentně k soudním rozhodnutím vyjadřovat. Zaznamenání hodné jsou zejména komentáře soudních rozhodnutí ve sdělovacích prostředcích, druhdy i osob, které na prvý pohled vypadají docela přičetně.

V kontextu s tím, co jsem napsal v úvodu je třeba si tedy položit otázku, za jakých okolností se lze skutečně dospěle, tedy s alespoň jistou mírou vážnosti a zodpovědnosti vyjadřovat k justičním kauzám? Co je třeba znát a mít? No pochopitelně všechno to, co měl k dispozici nebo bude mít při svém rozhodování k dispozici soud. Takže především celý obsah spisu, s protokoly o výpovědích a dalšími důkazy a k tomu osobní dojem, který soudce získává při výslechu účastníků řízení, obžalovaných, svědků, znalců atd. Má to i obecně logiku. Jestliže soudce rozhoduje na základě sumy informací, pak se zdá být nemožné rozhodovat, či se pokoušet komentovat rozhodnutí tohoto soudce, mám-li k dispozici pouze polovinu této sumy anebo, jak tomu je v naprosté většině případů, ani to ne. Z těžké logiky věci vyplývá, že pokud to někdo si někdo myslí, že ví jak soudit bez znalosti všech důkazů a věří si, že by rozhodoval správně alespoň v takovém počtu případů, jako zmíněný modelový soudce, měl by si své know-how dát patentovat a pak ho nabídnout justici jako převratný vynález. Souzení rychle, lehce a bez znalosti věci. Většinou také i bez znalosti odborné. Do kategorie neznalosti věci řadím všechna hodnocení soudních verdiktů činěná na základě informací získaných z medií. V převážné míře případů nevědět nic o nějaké kauze nebo mít informace z medií vyjde zcela nastejno.

Z hlediska zmíněné logiky, by pak ten, kdo tvrdí, že pana Železného, například, měli odsoudit, měl také současně uvést, z jakých konkrétních informací, míněno trestně právně relevantních, vychází. Zdá se především, že stěžít může jít o obsah trestního spisu, k němuž prakticky nikdo nemá přístup. Mohlo by jít o informace, získané dennodenním vysedáváním v soudní síni, což ovšem není dostatečné pro jakékoliv výroky v případě kuřimské kauzy, protože ta ještě neskončila a tudíž ani není jasné, co se v ní ještě vyjeví. Čímž v obecné rovině míním, že dopředu se nedají už vůbec dělat nějaké závěry o vině či výsledku soudního řízení. Tedy rozumný člověk by je neměl dělat.

Jinými slovy chci říct, že každý, kdo bez takovéto totální znalosti důkazů, tedy informací, ze kterých vycházel soudce když rozhodoval, se k soudnímu řízení či rozsudku vyjadřuje, chová se jako...no ne zrovna chytře. Jednak mluví o něčem, o čem nic neví, a logicky ani není schopen to co tvrdí, věcně doložit. Snad jedinež poukazem na to, že to četl v novinách. Čímž se kruh uzavírá, protože pokud někdo je ochoten tvrdit, že o něčí vině, tedy o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo ho spáchal, dokáže rozhodnout na základě informací získaných ze sdělovacích prostředků, pak je ještě větší hlupák, než jsme si doposud mysleli. Dílem proto co činí a dílem též i proto, že se z toho veřejně vyznává.

Nyní lze presumovat základní námitku. „To tedy znamená, že soudní postupy a rozhodnutí lze komentovat jen s chladným vědomím, že budu za hlupce? Jinak též znamená to, že soudci a jejich výrobky jsou nekritizovatelní?“ Ne tak zcela, zní odpověď, ale zhruba tak. Pokud si někdo dá tu práci a prostuduje si rozsudek a případně žalobu či obžalobu, sezná argumenty obou stran a též to, k jakým závěrům skutkovým a právním soud došel, pak může mít dost podkladů k rezervovanému komentáři. Což se také od pár specialistů děje. Ti ovšem nejsou pro větší část populace zábavní, protože se zabývají fakty a ne emocemi. A nevěřím, že někdo z těch, kdo si čas od času nad nějakým rozhodnutím veřejně zavývají by šel tak daleko, aby si nejdřív obstaral rozsudek. Už proto, že největší divy veřejného blbnutí nad nějakou kauzou se dějí v době, kdy ještě rozsudek v písemné podobě ani neexistuje.

Nechci nikomu brát právo veřejně se vyjadřovat k čemukoliv a třeba až do úplného ztrapnění. Jen jsem chtěl dát zřetelně najevo, že prostě neexistuje nic mezi. Žádná třetí možnost. Bez znalosti výše zmíněného je jakýkoliv závěr či hodnocení soudního výroku bezcenné a v podstatě zbytečná práce. A každý kdo za takové situace rozsudek komentuje nahlas prostě jen kecá.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rovné odměňování a transparentnost mezd: nové povinnosti zaměstnavatelů](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)

- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [10 otázek pro ... Pavla Staňka](#)